

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1106/2022
12.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маша Бјелогрић, адвокат из ..., против туженог "Colorland" d.o.o., Београд, чији је пуномоћник Стеван Ђурић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2809/2021 од 05.11.2021. године, у седници одржаној 12.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2809/2021 од 05.11.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3776/2018 од 23.12.2020. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење о отказу уговора о раду бр. .../... од 11.10.2018. године, на основу ког је тужиоцу престао радни однос код туженог. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу исплати износ од 424.696,40 динара, на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа, са законском затезном каматом, почев од 11.01.2018. године, па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да му тужени на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа исплати износ од још 1.063.503,63 динара, а до траженог износа од 1.488.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 11.10.2018. године па до исплате, као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени на име накнаде зараде исплати и то 120.200,00 динара за месец септембар 2018. године, са законском затезном каматом, почев од 30.10.2018. године па до исплате; 60.473,00 динара, за месец октобар 2018. године, са законском затезном каматом почев од 30.11.2018. године па до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 220.100,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 2809/2021 од 05.11.2021. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 3776/2018 од 23.12.2020. године, у ставу првом другом и петом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије се не указује на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на радном месту ..., на основу уговора о раду бр. .../... од 28.05.2004. године и његових анекса од 01.01.2006. године и 08.01.2007. године. Тужени је тужиоцу, 01.10.2018. године, доставио упозорење о постојању разлога за отказ, на основу одредбе члана 180. став 1. и 2. Закона о раду, у ком је навео да на основу расположивих података је утврђено постојање отказног разлога из члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду, које се огледа у злоупотреби службеног положаја ..., јер није поступио у складу са обавезним законским прописима и није пријавио дана 10.08.2018. године надлежним државним органима физички обрачун запослених, са којима је у сродству, са купцем у пословним просторијама и у радно време, а ком физичком сукобу је присуствовао и да је на основу расположивих података утврђено постојање отказног разлога из члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду, која се огледа у злоупотреби положаја ... и прекорачења овлашћења приликом утврђивања висине личних примања, без претходне сагласности оснивача и следствене одлуке. Тужилац је 08.10.2018. године туженом доставио примедбу на упозорење о постојању разлога за отказ, а тужени је побијаним решењем отказао тужиоцу уговор о раду због непоштовања радне дисциплине и понашања запосленог, на основу одредбе члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду. У образложењу побијаног решења наведено је да је ... друштва спровео поступак према коме је утврђено да је запослени грубо злоупотребио службени положај ..., тако што је: 1) за време обављања рада, због физичког сукоба запослених са клијентом на радном месту, пропустио да о истом обавести ПУ Стари Град ради утврђивања чињеничног стања и одговорности учесника од, за то надлежних, државних органа, у циљу искључивања сваке одговорности послодавца и отклањања могуће штете по њега а због поступања његових запослених; 2) није прибавио ни претходну ни накнадну писану сагласност за лична примања, свестан да није могуће да се ретроактивно израђује документација у складу са прописима, чиме је послодавцу онемогућено пословање у складу са истим прописима, при томе, свестан озбиљних поремећаја у пословању и висине финансијских губитака изазваних таквом злоупотребом положаја Из исказа тужиоца и сведока ББ и ВВ, утврђено је да је дошло до сукоба 10.08.2018. године, између запослених код туженог и купца, који је тужилац решио, након чега се купац извињавао због инцидента који је проузроковао, а тужени није доказао да је због тог инцидента за њега наступила штета. Из исказа ... ГГ, утврђено је да је она радила обрачуне зарада за све запослене на месечном нивоу, тако што се један део исплате односио на износе који су наведени у уговорима, али су постојали и одређени бонуси, чију висину је одређивао тужилац, као ..., а висина бонуса је била за сваки месец

различита, па је она редовно слала извештаје туженом који су у себи садржали и извештаје о исплаћеним зарадама запослених. Тужени својим посебним актом није одредио износ бонуса, нити прописао обавезе

Код овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно закључили да је побијано решење о отказу уговора о раду незаконито, па је, као такво поништено, а тужени обавезан да тужиоцу накнади штету због незаконитог престанка радног односа.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...95/18), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћење. На основу одредбе члана 180. став 1. истог Закона, послодавац је дужан да, пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. став 2. и 3. тог Закона, запосленог, писаним путем, упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду, и да му остави рок од најмање 8 дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења. У упозорењу из става 1.овог члана, послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе, који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење (став 2.). Правне последице незаконитог престанка радног односа прописане су одредбом члана 191. став 1. Закона о раду, тако што ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио. Ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, а запослени не захтева да се врати на рад, суд ће на захтев запосленог, обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада запосленог, у зависности од времена проведеном у радном односу код послодавца, године живота запосленог и број издржаваних чланова породице, на основу одредбе члана 191. став 5. Закона о раду.

У конкретном случају, тужени је тужиоцу отказао уговор о раду, позивом на одредбу члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду, којом је прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћење. Међутим, у погледу повреда радне обавезе које су тужиоцу стављене на терет, изостала је, пре свега, конкретизација у чему се огледају те повреде јер ни упозорење ни побијано решење не садрже место, време и начин извршења повреда радне обавезе злоупотребом положаја или прекорачењем овлашћења, нити је тужени, прилагањем свог појединачног акта, доказао да је понашање тужиоца било супротно његовим правима и овлашћењима, као Сврха и циљ упозорења запосленог да постоје разлози за отказ уговора о раду је у томе да запосленом омогући да изнесе одбрану и да се изјасни о радњама за које послодавац сматра да представљају разлог за отказ уговора о раду. Законитост упозорења као дела процедуре отказа уговора због разлога везаних за понашање запосленог и његов рад, нужен је услов за законит престанак радног односа, који је у овом случају изостао. Пошто поступак отказа уговора о раду од стране туженог, као послодавца, није спроведен у складу са законским одредбама Закона о раду, нижестепени судови су оспорено решење правилно поништили, као незаконито. Последица незаконитог престанка радног односа је и обавеза послодавца да

запосленом накнади штету на начин прописан одредбом члана 191. став 5. Закона о раду.

Наводима ревизије туженог о томе да је тужилац био дужан да о предметном инциденту обавести надлежне институције, а није тако поступио, као и да је давао налоге за исплату увећаних зарада у односу на важећи анекс, не доводи се у сумњу правилност побијане одлуке суда. Тужени није доказао да је својим посебним актом прописао права и обавезе ... и да је тужилац злоупотребио свој положај или прекорачио овлашћења, па су, с тим у вези, наводи из образложења побијаног решења о отказу уговора о раду тужиоцу паушални, због чега тужилац није ни био у могућности да изнесе своју одбрану. Правна последица незаконитог престанка радног односа је, између осталог, обавеза послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада запосленог, имајући у виду да он није захтевао да се врати на рад, на основу одредбе члана 191. став 5. Закона о раду. Због тога се наводима ревизије туженог неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић